Útkomið í A-deild Stjórnartíðindanna.

Auglýsing um ásigkomulag ljóskera og hljóðbendingaverkfæra, er viðhafa skal á íslenzkum gufuskipum og seglskipum, og hvernig þeim skuli fyrir komið, undirskrifuð af ráðgjafanum fyrir Ísland 14. maí 1902 (A. nr. 8, bls. 18—29).

Ýtarlegar reglur um tilhögun á prófi í gufuvjelafræði við stýrimannaskólann í Reykjavík, undirskrifaðar af ráðgjafanum fyrir Island s. d. (A. nr. 9, bls. 30—35).

Konungleg auglýsing um að ríkisstjórn skuli falin á hendur ríkisarfa í fjarvist konungs, undirskrifuð af konungi 28. maí 1902 (A nr. 10, bls. 36—37).

Lög um heimild til að stofna hlutafjelagsbanka á Islandi, undirskrifuð af ríkisarfa 7. júní 1902 (A. nr. 11, bls. 38—45).

Lög um heimild fyrir landstjórnina til hluttöku fyrir landssjóðs hönd í hlutafjelagsbanka á Islandi, undirskrifuð af ríkisarfa s. d. (A. nr. 12, bls. 46—47).

Viðaukalög við lög 12. jan. 1900 um stofnun veðdeildar í landsbankanum í Reykjavík, undirskrifuð af ríkisarfa s. d. (A. nr. 13, bls. 48—49).

63
7. maí.

Brjef ráðgjafans fyrir Island *til landshöfðingja* **um synjun allrahæstrar staðfestingar á frumvarpi til laga um viðauka við lög 6. apríl 1898 um bann gegn botnvörpuveiðum** — Með brjefi, dagsettu 6. septbr. f. á., hafið þjer, herra landshöfðingi, skýrt frá því, að lagafrumvarp það, um viðauka við lög 6. apríl 1898 um bann gegn botnvörpuveiðum, sem að tilhlutun stjórnarinnar var lagt fyrir alþingi, er saman kom síðastliðið ár, hafi verið samþykkt af þinginu með breytingum. Hafið þjer, um leið og þjer senduð hingað frumvarp það, er þingið samþykkti, gjört grein fyrir breytingunum, og lagt málið undir úrslit ráðaneytisins.

Að því er snertir breytingar þær, sem gjörðar eru á 1. gr. stjórnarfrumvarpsins, þá kemur það í ljós, bæði í greininni sjálfri, eins og þingið hefir orðað hana, og þó einkum í umræðunum á þinginu, að það hefir, að því er botnvörpuskip snertir, viljað víkja frá þeirri grundvallarreglu, sem hingað til hefir verið fylgt, að skipstjóri fiskiskips einn saman, og ekki aðrir skipverjar jafnframt, skuli bera ábyrgð á brotum gegn fiskiveiðalöggjöfinni. Alþingi hefir þó hikað við að halda fast fram þessu atriði, og með samkvæmni, og hefir því bætt við orðunum: »framar en hann kann að vera skyldur til, sje hann lögskráður skipverji«. Það hefir þannig reynt að takmarka ábyrgð skipverja annara en skipstjóra, en það hefir orðið til þess, að gjöra ákvæðið óljóst og örðugt að framkvæma. Ráðaneytið verður og yfir höfuð að álíta það óráðlegt og miklum vandkvæðum bundið, er til framkvæmda kæmi, að láta lagaábyrgðina ná til allra skipverja og gjöra þá meðseka í hinum umræddu lagabrotum. Að vísu væri það í sjálfu sjer æskilegt, að hægt væri með heppilegum hegningarákvæðum að hindra, ekki aðeins að Íslendingar færu út í botnvörpuskip til að leiðbeina þeim á fiskimið, sem þeim eru óheimil, heldur einnig að þeir rjeðu sig sem há-

8. dag júlímánaðar 1902.

Reykjavík. — Ísafoldarprentsmiðja.

63 setar á skip, aðallega eða að nokkru leyti í þessu skyni. En svo sem og það
7. maí að líkindum ekki væri rjett, að banna Íslendingum með öllu að ráða sig á botnvörpuskip, þannig er það ekki tiltækilegt að gjöra mun á íslenzkum hásetum og öðrum skipverjum gagnvart skipstjóranum að því er hlýðnisskyldu snertir. — Þess vegna verður ekki annað sjeð, en að ekki sje unnt að koma fram ábyrgð fyrir aðstoð við ólöglegar botnvörpuveiðar á hendur þeim Íslendingum, sem í raun og veru eru ráðnir hásetar á skipinu, og geta þannig borið fyrir sig, að þeir hafi gjört það í þjónustu skipsins.

Þar sem því næst 2. gr. frumv. mælir fyrir um, að hegna skuli Íslendingum, er leggja það í vana sinn að dvelja á útlendum botnvörpuskipum við veiðar þeirra, án tillits til þess, hvort þau eru að veiðum í landhelgi, eða þau eru að algjörlega löglegum veiðum utan landhelgi, verður ráðaneytið einnig að vera í efa um, hvort slíkt hegningarákvæði sje rjettmætt.

Loks hefir ráðaneytið álitið hegningarákvæði þau, sem farið er fram á í 3. gr., sjerstaklega varhugaverð. Að vísu væri hugsanlegt að svo stæði á, að heppilegt væri að geta hegnt skipstjóranum sjálfum með því að dæma hann í fangelsisvist, en það getur eigi álitizt sanngjarnt, að mæla öll brot gegn 1. gr. laga 6. apríl 1898 á sama mælikvarðann, þar sem brot gegn lögum þessum geta stafað af rangri staðmæling, eða einhverri annari óaðgæzlu af hálfu skipstjóra. Sjerstaklega verður, þegar svo stendur á, að telja það óheppilegt, að svo er kveðið á um, að hin minnsta hegning skuli vera 14 daga einfalt fangelsi, og ekki getur ráðaneytið heldur varizt því, að líta á það í sambandi við þetta atriði, hve fá fangelsi eru til, þar sem hinir seku geta tekið út hegningu sína. Einatt gæti því farið svo, að hegningunni yrði aðeins fullnægt með því að láta annaðhvort varðskipið flytja hina seku á höfn, þar er fangahús væri, og bæta þannig auknu erfiði á skipið, þannig að í bága kæmi við annað starf þess, eða þá með því að skerpa hegninguna allmikið með löngum og kostnaðarsömum flutningi á hinum seka á annan hátt.

Í sömu átt og athugasemdir ráðaneytisins við þetta frumvarp alþingis fer einnig álit hinnar brezku stjórnar, sem komið hefir fram fyrir milligöngu utanríkisráðaneytisins.

Samkvæmt framanrituðu hefir ráðaneytið í allraþegnsamlegustum tillögum sínum um málið, lagt það til, að þessu nmrædda frumvarpi verði synjað allrahæstrar staðfestingar. Ráðaneytið hefir þó getað fellt sig við uppástunguna um að hegna skipstjóra á botnvörpuskipi með fangelsisvist, þegar svo stendur á, að ástæða virðist til að beita þyngri hegningu, svo sem er hann aptur og aptur eða mjög ófyrirsynju brýtur gegn fiskiveiðalöggjöfinni. Mildari ákvæði, sem fara í líka átt og 2. gr. alþingisfrumvarpsins, virðast eigi heldur óaðgengileg.

Ráðaneytið hefir því jafnframt áskilið sjer rjett til að leita á sínum tíma, allrahæsts leyfis til að leggja hjeraðlútandi lagafrumvarp fyrir næsta alþingi.

Hans hátign konunginum hefir 2. þ. m. allramildilegast þóknazt að fallast á þessar tillögur.

Þetta er yður til vitundar gefið til leiðbeiningar og birtingar í B-deild Stjórnartíðindanna, ásamt áðurnefndu brjefi yðar.

Brjef landshöfðingja. 63

Alþingi, sem saman kom í ár, hefir eptir löglegan undirbúning samþykkt lagafrumvarp það, um viðauka við lög 6. apríl 1898 um bann gegn botnvörpuveiðum, sem lagt var fyrir það af stjórnarinnar hálfu, og leyfi eg mjer því að senda frumvarp þetta hjermeð bæði í þeim búningi, er það kom í frá þinginu og í danskri þýðingu.

Ákvæði stjórnarfrumvarpsins um að leggja hegning við því að liðsinna skipi við botnvörpuveiðar í landhelgi við Ísland eða hjálpa því til að komast undan hegningu fyrir slíkar veiðar eru með nokkrum breytingum tekin upp í 1. gr. lagafrumvarps þess, er alþingi samþykkti. Alþingi hefir eigi látið staðar numið við þessar ráðstafanir til að hindra það að landsmenn veiti botnvörpuveiðaskipum liðsinni við ólögmætar fiskiveiðar. Með því að síðasta alþingi var sams hugar og alþingið 1899 um það, að koma ætti í veg fyrir hin ósæmilegu mök milli íslenzkra fiskimanna og enskra botnvörpuskipa, sem getur um í brjefi mínu 20. oktbr. 1899, bæði í landhelgi og utan, hefir þingað í 2. gr. sett ákvæði um, að hjerlendur maður, er leggur það í vana sinn að dvelja á útlendum botnvörpuskipum við veiðar þeirra, eða er í botnvörpuskipi eða á báti við skipshliðina, þegar það er að veiðum í landhelgi við Ísland, án þess að hann geti gert þá grein fyrir dvöl sinni þar, að auðsætt sje að hann eigi enga hlutdeild í veiðiskap þess, skuli, sje hann eigi lögskráður skipverji á skipinu, sæta sektum eftir 1. gr.

Með því að hegning sú, sem ákveðin er í 2. gr. laga 6. apríl 1898, sektir og upptekt veiði og veiðarfæra, kemur aðeins niður á hlutaðeigandi skipseiganda, en skipstjórinn, sem í rauninni er hinn eini sökudólgur, kemst alveg hjá hegningunni, hefir alþingi í 3. gr. lagafrumvarpsins tekið upp það ákvæði, að hver sá skipstjóri, er sekur verður um brot á 1. gr. nýnefndra laga, skuli auk sekta þeirra, er ákveðnar eru í 2. gr. laganna, sæta fangelsi, eigi minna en 14 daga einföldu fangelsi.

Loks hefir 4. gr. inni að halda hin venjulegu ákvæði um að sektir eptir lögunum skuli renna í landssjóð og mál um brot gegn þeim skuli rekin sem opinber lögreglumál.

Með þessum athugasemdum og með skírskotun til álits nefndar þeirrar, er sett var í málið af neðri deild, og prentað er í C deild Alþingistíðindanna 1901, nr. 92, skal jeg leyfa mjer virðingarfyllst að skjóta þessu máli til hæstvirtra aðgerða hins háa ráðaneytis.

Brjef landshöfðingja *til amtmannsins yfir Suðuramtinu og Vesturamtinu* **um flutning þingstaðar.** 64 31. maí

Samkvæmt tillögum yðar, herra amtmaður, í brjefi yðar, dagsettu 27. þ. m., meðmælum hlutaðeigandi sýslumanns og beiðni hreppsnefndarinnar í Grunnavíkurhreppi í Ísafjarðarsýslu, vil jeg hjermeð veita samþykki mitt til þess að þingstaður umgetins hrepps sje fluttur frá Stað í Grunnavík að Höfða, gegn því að hreppsnefndin annist um að til verði hæfilegt hús til þinghalda á hinum nýja þingstað.

Þetta er yður til vitundar gefið yður til leiðbeiningar og frekari birtingar.

Brjef landshöfðingja *til stiptsyfirvaldanna yfir Íslandi* **um lántökuleyfi handa Brjánslækjarprestakalli.** 65 19. júní

Samkvæmt tillögum yðar, herra